

завдань і обов'язків і слід вважати робочим часом. Очевидно, що саме з таких міркувань виходив законодавець, закріплюючи в старому законі України «Про державну службу» від 17.11.2011 р. визначення робочого часу державного службовця в ст. 1 п. 9 як «часу, протягом якого державний службовець відповідно до правил внутрішнього службового розпорядку має виконувати свої посадові обов'язки». Але, на жаль, в новому законі «Про державну службу» від 10.12.2015 р. цього поняття не зазначено. Враховуючи положення ч. 1 ст. 59 Закону, в якій зазначається, що «служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень», працівників поліції можна віднести до особливої категорії державних службовців, зазначене визначення робочого часу на них розповсюджується в повній мірі. Таким чином, в ст. 91 Закону застосовується вузьке тлумачення терміну «службовий час поліцейських» яке фактично є тотожним терміну «робочий час». А тому службовий час поліцейських (у вузькому розумінні) можна визначити як встановлений законодавством відрізок календарного часу, протягом якого поліцейський відповідно до правил внутрішнього розпорядку або графіку роботи має виконувати свої посадові обов'язки. При цьому також необхідно брати до уваги положення ст. 12 Закону, в якій закріплено вимоги принципу безперервності діяльності поліції.

Поряд з терміном службовий час, в ст. 91 Закону зазначений термін «час відпочинку поліцейських». Конституційне право на відпочинок забезпечується наданням щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час. Щодо Закону України «Про Національну поліцію», визначення терміну «час відпочинку» знову ж відсутнє.

Аналізуючи термінологію юридичної літератури, можна зазначити, що під часом відпочинку поліцейських необхідно розуміти визначений законом час, упродовж якого поліцейський є вільним від виконання покладених на нього службово-трудова обов'язків і має право використовувати його на власний розсуд для відновлення працездатності та задоволення власних інтересів. За ст. 91 Закону законодавець виділяє такі види часу відпочинку поліцейських, як вихідні, святкові та неробочі дні, які є днями відпочинку для всіх поліцейських, крім залучених до виконання службово-трудова обов'язків.

Норми ст. ст. 92-93 Закону передбачають види та порядок надання поліцейським відпусток, встановлених законодавцем на основі глави 5 КЗпП України та Закону України «Про відпустки». Зокрема, зазначено, що поліцейському надаються основна щорічна відпустка тривалістю 30 календарних днів, додаткові, творчі, соціальні та відпустки без збереження заробітної плати.

В той же час, в Міністерстві внутрішніх справ є окремий структурний підрозділ - Відділ координації соціальних та пенсійних питань, на який покладені обов'язки здійснення контролю за додержанням та реалізацією соціального та пенсійного забезпечення працівників. Також вони здійснюють заходи спрямовані на організацію прийому та оформлення документів для призначення пенсій та соціального захисту осіб, із числа колишніх працівників поліції та члени їх сімей.

Отже, забезпечення соціального захисту працівників та членів їх сімей потребує докорінного реформування, розширення надання гарантій поліцейським, оновлення законодавчої бази, щодо регулювання питання соціального забезпечення.

Література

1. Закон України “ Про Національну поліцію ” від 02.07.2015 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580>
2. Пададименко Н. В. Особливості соціального забезпечення працівників правоохоронних органів // Митна справа. – 2013. - № 5 (2.2). – С. 210-215.
3. Конвенція Міжнародної організації праці про регулювання робочого часу в торгівлі та установах № 30 : від 28.06.1930 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_152

Мердова О. М.,

*к. ю. н., в.о. завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін
Донецького юридичного інституту МВС України*

Мердов С. П.,

*викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Донецького юридичного інституту МВС України*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Враховуючи процеси реформування, що відбуваються в органах і підрозділах Національної поліції України, швидкозмінність чинного законодавства в правоохоронній сфері, питання підвищення рівня знань,

умінь, навичок та професійних якостей поліцейських з метою забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки, вивчення нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Національної поліції України, удосконалення керівним складом органів (закладів, установ) поліції навичок управління поліцейськими набувають особливого значення у сучасних умовах. Вирішення зазначених завдань є можливим в процесі службової підготовки працівників Національної поліції України, порядок проведення якої з урахуванням розвитку інноваційних технологій повинен удосконалюватися.

На сьогоднішній день принципово нові можливості в освітньому процесі відкривають інформаційні технології, які дозволяють оптимально організувати процес професійного навчання поліцейських. Серед таких технологій особливо необхідно звернути увагу на впровадження елементів дистанційного навчання у процес проведення та обліку занять в системі службової підготовки, здійснення контролю знань, умінь та навичок осіб молодшого, середнього та вищого складу Національної поліції України.

Як відомо, під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Що стосується службової підготовки поліцейських то відповідно чинного законодавства орієнтовними формами службової підготовки є: навчальні заняття в групах за місцем служби; навчальні збори – це форма організації службової підготовки поліцейських, яка передбачає підвищення їх професійної готовності до виконання службових завдань, що проводиться на базі тренінгового центру або закладу (установи); самостійне навчання (проводиться впродовж усього строку служби поліцейського з метою безперервного, систематичного поповнення та поглиблення знань, умінь і навичок, необхідних для успішного виконання службових завдань) [2]. З цього можна зробити висновок, що елементи дистанційного навчання в системі службової підготовки можуть застосовуватися для навчальних занять в групах за місцем служби за умов територіальної віддаленості осіб, що проводять навчання, від поліцейських, що навчаються, а також у формі самостійного навчання.

Аналіз видів службової підготовки дає нам право стверджувати, що застосування дистанційного навчання в максимальному обсязі можливе лише для функціональної та загально профільної підготовки. Що ж стосується тактичної, вогневої та фізичної підготовки, то тут доцільно казати про застосування окремих елементів дистанційного навчання, зокрема тих, що стосуються теоретичної частини зазначених курсів.

Слід відзначити, що Донецький юридичний інститут МВС України постійно займається проблематикою впровадження електронних засобів навчання, розвиває власний інформаційний освітній простір. Науково-педагогічний і адміністративно-технічний склад напрацювали певний досвід в створенні електронних навчально-методичних матеріалів і використанні технологій дистанційного навчання. На сьогоднішній день науково-педагогічним складом кафедр інституту створено 190 дистанційних курсів для здобувачів освіти як на денній, так і на заочній формі навчання на основі платформи MOODLE. Апробація зазначеної інноваційної технології дозволяє виділити такі переваги її застосування:

- можливість вільного доступу здобувачам освіти до всього об'єму навчального матеріалу у будь який час;
- вільне спілкування викладача і здобувача освіти між собою;
- зручність і зрозумілість у користуванні;
- можливість доступу з будь-яких пристроїв (стаціонарних комп'ютерів, ноутбуків, планшетів, телефонів) з використанням різних операційних систем;
- організація процесу навчання для осіб, які з будь-яких причин не можуть відвідувати навчальні заняття в освітньому закладі;
- широке використання різних методів навчання.

Зазначені переваги, на нашу думку є цілком доречними і для реалізації можливостей дистанційного навчання в процесі службової підготовки поліцейських. Крім того, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне освітнє середовище (MOODLE) дозволяє створювати сайти для он-лайн навчання, на яких є можливість для розміщення теоретичної інформації, відеоматеріалів, гіперпосилань на електронні ресурси, практичних завдань, створення тестів, які в автоматичному режимі можуть проходити поліцейські за видами службової підготовки в межах самостійного навчання та з метою підготовки до підсумкової перевірки рівня службової підготовленості.

Підсумовуючи зазначимо, що засоби дистанційного навчання можуть являти собою єдиний інформаційно-освітній портал, контент якого становитиме теоретичне підґрунтя для практичного комплексу заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням специфіки та профілю його службової діяльності. Впровадження його можливостей у систему службової підготовки дозволить реалізувати комплекс завдань, передбачених Положенням про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України [2], урізноманітнить процес навчання і активізує пізнавальну діяльність, що сприятиме сталому формуванню професійних компетентностей поліцейських. Враховуючи це, вважаємо за доцільне створення на базі підрозділів професійного навчання Голо-

вних управлінь Національної поліції із залученням фахівців навчальних закладів із специфічними умовами навчання системи МВС України організувати розробку та впровадження у практичну діяльність дистанційних курсів за видами службової підготовки, з формуванням контенту залежно від їх специфіки.

Література

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 36. – Стаття 1288.

2. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – Ст. 861

Тягнирядно Є. В.,

к.п.н., доцент, професор кафедри українознавства ОДУВС

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Однією із особливостей діяльності працівників правоохоронних органів є те, що вона відбувається у постійному контакті з різними людьми: за віком, статтю, соціальним положенням, рівнем освіти, особливостями характеру, ставлення до закону і т.п. Комуникативна культура працівників поліції, вміння правильно, ясно й чітко висловлювати свою думку безпосередньо впливає на характер вирішення багатьох соціально-правових проблем, створює сприятливі умови для налагодження необхідних зв'язків з різними категоріями населення, дозволяє послідовно й ефективно розв'язувати складні професійні завдання психологічного та міжособистісного характеру. І зрозуміло, що є основною складовою іміджу та професійної культури працівника.

У зв'язку з цим сьогодні приділяється особлива увага питанням підвищення ефективності та вдосконалення їх професійної підготовки, формування у правоохоронців професійної культури та комунікативно-мовленнєвої культури зокрема.

Саме від рівня спілкування правоохоронців залежить формування позитивного іміджу окресленої структури та відновлення довіри. У зв'язку з цим поліпшення якості комунікації у підготовці працівників органів внутрішніх справ є невіддільною складовою їхнього професійного розвитку та ефективного виконання службових завдань, а також формування професійної самосвідомості. Позитивний образ і високі результати діяльності, бездоганна репутація й належний рівень культури – основні складові професійного успіху правоохоронця, зокрема у сфері комунікації з населенням і громадськими формуваннями. Повага до органів правопорядку, до органів державного управління залежить від поваги й взаєморозуміння між конкретним працівником і пересічним громадянином. Утвердження ролі особистості працівника ОВС як фахівця вимагає від нього високого рівня професійної самосвідомості, розвиток якої можливий через формування почуття відповідальності за свої дії, розуміння необхідності постійного вдосконалення своєї професійної майстерності з урахуванням специфіки діяльності в конкретних підрозділах органів внутрішніх справ і за допомогою розробки нових професійних і психологічних підходів до його професійної підготовки, зокрема на основі комунікативної сфери діяльності та її удосконалення.

Професія офіцера передбачає оволодіння педагогічною майстерністю для навчання і виховання особового складу, що зумовлює і мотиви формування і розвитку культури професійно спрямованої мови у курсантів – майбутніх офіцерів.

У період навчання у курсантів відбувається активне формування індивідуального стилю мовленнєвої діяльності; відбувається розвиток спеціальних комунікативних здібностей; пізнавальна професійна мовленнєва діяльність розвиває абстрактне та аналітичне мислення; формується узагальнена картина світу, встановлюються глибинні взаємозв'язки між різними галузями [2].

Проведене дослідження дозволяє стверджувати закономірну залежність розвитку стійкої мотивації у курсантів до підвищення рівня мовної культури та формуванню комунікативних навичок в умовах сучасної вищої школи від того факту, що при надходженні до ВНЗ курсанти з позиції тих, кого навчають, переходять в позицію тих, хто самонавчається, а це, безумовно, розширює сферу мовної діяльності курсантів.

У середній школі домінуюче положення в навчальному процесі та педагогічному спілкуванні займає вчитель, мовна діяльність найчастіше монологізована, а, отже, учень у силу несформованості своєї особистості, відсутності серйозних цілей, для вирішення яких необхідно вчитися, займає підлегле, і, відтак, пасивне положення і не має можливості активно впливати на планування та оцінювання своєї навчальної та мовної діяльності [1]. Перехід же курсанта у ВНЗ з положення того, кого навчають, в позицію особистості, котра самонавчається, дозволяє в якості головних його характеристик виділити свідомість, самостійність,